

Commercieel onderhandelen: een transdisciplinaire aanpak

Proefschrift

ter verkrijging van

de graad van Doctor aan de Universiteit Leiden,

op gezag van Rector Magnificus prof.mr. P.F. van der Heijden,

volgens besluit van het College voor Promoties

te verdedigen op donderdag 2 december 2010

klokke 11.15 uur

door

Maxime Jacques George Paul Kaplan

geboren te Rotterdam

in 1951

Promotiecommissie

Promotor: professor dr. ir. J. de Smit

Copromotor: professor mr. W.J. Slagter (Erasmus Universiteit Rotterdam)

Overige leden: professor dr. T.H.W. Bäck

dr. Ph. van Engeldorp Gastelaars (Erasmus Universiteit Rotterdam)

professor dr. B.R. Katzy

professor dr. J.N. Kok

professor dr. S.J. Magala (Erasmus Universiteit Rotterdam)

Dit proefschrift is mede mogelijk gemaakt door IVA Groep BV, Rotterdam.

ISBN 978-90-9025866-9

Copyright © 2010 M.J.G.P. Kaplan, Rotterdam NL

All rights reserved/alle rechten voorbehouden

INHOUD

Voorwoord	4
1 Inleiding	5
2 Onderhandelen	8
2.1 Middelen	8
2.2 Definitie	13
2.3 Soorten	30
2.4 Conclusie	43
3 Methoden	45
3.1 Benaderingen	45
3.2 Voorbeelden	60
3.3 Theorievorming	79
3.4 Strategie en tactiek	93
3.5 Methode	106
3.6 Conclusie	113
4 Ontwikkeling	115
4.1 Geschiedenis	115
4.2 Auteurs	147
4.3 Nuttige aanbevelingen?	217
4.4 Conclusie	236
5 Recht	238
5.1 Vertegenwoordiging	238
5.2 Overeenkomst	256
5.3 Totstandkoming	267
5.4 Wel overeenkomst	280
5.5 Geen overeenkomst	290
5.6 Dirty tricks	321
5.7 Conclusie	335
6 Conclusies	338
7 Summary	345
Bijlage: definities	351
Literatuur	376
Auteursregister	469
Trefwoordenregister	472
Curriculum vitae	478

VOORWOORD

Op deze plaats spreek ik graag een dankwoord uit. Ten eerste dank ik mijn promotor, professor dr. ir. J. de Smit, voor zijn bereidheid en voor zijn inspanningen om mijn promotie tot een goed einde te brengen. Op gelijke wijze dank ik ook de overige leden van de promotiecommissie. Voorts dank ik een ieder die op andere wijze heeft bijgedragen aan de totstandkoming van dit proefschrift en/of mijn promotie.

Een bijzonder woord van dank is echter op zijn plaats voor mijn copromotor, professor mr. W.J. Slagter. Zonder zijn zeer gewaardeerde en langjarige steun en begeleiding, en zonder zijn eveneens zeer gewaardeerde en langjarige inspanningen telkens weer om mij aan het schrijven te krijgen en te houden, zou dit proefschrift nooit voltooid zijn. Ik heb zeer veel van hem geleerd en ik ben hem zeer dankbaar.